

Ontdekkingstocht in eigen stad

Wandeling langs luisterpunten

ARTHUR HOYER, VINCENT VAN DEN ELSHOUT, HÉLÈNE HOYER EN YVONNE KIVITS (VAN LINKS NAAR RECHTS) OP HET DAGERAADSPLEINTJE. OLAF SMIT

Alledaagse, bijzondere geschiedenissen van een roemruchte wijk met vele gezichten. Ze komen tot leven tijdens de WIJKwandeling door de Graafsewijk. Het enige wat je nodig hebt, is een mobiele telefoon.

PETER DE BRUIJN

De QR-code op een lantaarnpaal naast het Esso-benzinestation aan de Van Grobbendonklaan wordt mobiel gescand. Na enkele seconden zijn uit de telefoon het geluid van zwemmende kinderen en een plons in het water te horen. „Dat gat, verschrikkelijk... Ik kijk er nog altijd met weemoed naar", zegt de stem van oud-bad-juffrouw Mia van Beekveld uit Den Bosch.

COPYRIGHT MARC BOLSIUS

Iets verderop in het grasveld ontdek je het bedoelde gat met de contouren van het zwembad. Het voormalige Brabantbad herrijst mede door de zwembadgeluiden als het ware tussen de grassprietten. Mia vertelt één van de tien verhalen die tijdens 'De WIJKwandeling' door de Graafsewijk te horen zijn. Wetenswaardigheden zoals de wijkbingo op het Lariksplein en de postduivenvereniging in de wijk die, opmerkelijk genoeg, De Zwaluw heette. De wandeling langs tien 'luisterpunten' duurt zo'n twee uur. Het concept is bedacht door artistiek leider en regisseur Vincent van den Elshout van de stichting Paleis voor Volksvlijt. „Het is een logisch vervolg in coronatijd op de voorstelling Wij die vorig jaar als een ode aan de Bossche volksbuurten werd gespeeld", zegt hij. „Niet de stenen of het water dat er stroomt vormen de cultuur van een stad, het zijn de mensen die er leven en wonen. De WIJKwandeling is gemaakt voor en door buurtbewoners. Het gaat over mensen. De Graafsewijk is een stadsdeel met verschillende smaken waar de bewoners enorm goed voor elkaar zorgen."

'Aanstichter' van het project is Zusje, de bijnaam van Tonnie van Ooijen van Eeterij Le Jardin aan de Graafseweg. „De toeristen zitten maar in het centrum. Ik wilde dat mensen ook over De Zuid-Willemsvaart en de Aa zouden komen om te zien dat hier ook van alles te doen is", legt ze uit. „Je kunt vanaf eind augustus wandelen. Ik heb al verschillende mensen onze QR-code op het raam zien scannen. Wat ik wil dat ze van de wandeling meenemen? Kijk, onze wijk staat niet altijd in een goed daglicht. Maar de mensen hebben hier geen slecht hart. Veel wijkbewoners staan voor je klaar. Als we kunnen helpen, dan doen we dat."

Complete oorlog

Even verderop kun je een sticker scannen bij cafetaria De Ijsbeer. 'Een complete oorlog, schandalig' en 'Er staan zo'n hoop wouten. Ze moeten alles wat beweegt een klap geven', klinkt het na een scan via de oortjes van de mobiele. Het zijn historische momenten uit het archief van radio-journalist Maino Remmers die de interviews met geluiden rondom de WIJKwandeling heeft gemaakt. De fragmenten gaan over de straatrellen uit 2000 in de wijk vanwege de dood van voetbalsupporter Pierre Bouleij omdat het FC Den Bosch-supportershoeven toen in de Graafsewijk stond. De Ijsbeer ging in december 2000 zelfs enkele dagen dicht. „We hebben een slechte naam, ook vanwege die rellen van twintig jaar geleden”, aldus Ijsbeer-eigenaar Ton Vorselaars. „De Graafsewijk is een volksbuurt met veel sfeer en saamhorigheid. De burens kennen elkaar. Kom daar in de Maaspoort maar eens om. Ik denk dat deze WIJKwandeling voornamelijk Bosschenaren trekt die nieuwsgierig zijn.”

„Vreemde mensen in de wijk, die vallen hier meteen op. We hebben er misschien al wel honderden gezien”, schatten zussen Yvonne Kivits en H  l  ne Hoyer op het terrasje van Friteshuis De Dageraad. „We bieden 'ze' op ons pleintje geregeld een gratis bakske koffie aan als we ze met die rugzakjes zien lopen. Dan weten de mensen meteen dat er hier ook goede dingen gebeuren. Er wordt vaak negatief geschreven over de Graafsewijk. Ik denk dat de wandelaars denken 'het valt hier toch wel mee'”, zeggen de zussen.

Huiskamer

Frietbakker en oud-profvoetballer Arthur Hoyer schuift aan. Hij vertelt een anekdote over het voetbal: „Ik kon ooit bij Sporting in Lissabon gaan voetballen. 'Ga jij dan maar alleen', zei mijn vrouw. Het ging dus niet door. Dit pleintje is onze huiskamer. We kunnen Den Bosch en de Graafsewijk niet missen.”

Vincent van den Elshout wil meer versies van De WIJKwandeling maken. „Boschveld, Deuten, de Muntel”, somt hij op. „Zodat mensen 'op safari' kunnen in hun eigen stad. Het zou leuk zijn om elkaar in Den Bosch weer iets beter te leren kennen. We hebben ons teruggetrokken op eilandjes. Nieuwe WIJKwandelingen; ik zou het fantastisch vinden.”